

V Bruseli 26. apríla 2022
(OR. fr)

8452/22

ELARG 33
COWEB 41

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	26. apríla 2022
Komu:	Delegácie

Predmet:	Osobitná správa Dvora audítorov č. 1/2022: Podpora EÚ pre právny štát na západnom Balkáne: napriek úsiliu zásadné problémy pretrvávajú – závery Rady
----------	--

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o osobitnej správe Dvora audítorov č. 1/2022 s názvom „Podpora EÚ pre právny štát na západnom Balkáne: napriek úsiliu zásadné problémy pretrvávajú“, ktoré Rada (všeobecné záležitosti) prijala 22. marca 2022.

Závery Rady o osobitnej správe Dvora audítorov č. 1/2022:

Podpora EÚ pre právny štát na západnom Balkáne: napriek úsiliu zásadné problémy pretrvávajú

1. Rada vyjadruje vďaka Európskemu dvoru audítorov za jeho osobitnú správu č. 1/2022 s názvom „Podpora EÚ pre právny štát na západnom Balkáne: napriek úsiliu zásadné problémy pretrvávajú“ a berie na vedomie závery a odporúčania v nej uvedené.
2. Rada pripomína svoje závery o rozširovaní a procese stabilizácie a pridruženia, najmä tie, ktoré prijala 14. decembra 2021. Právny štát predstavuje základnú hodnotu, na ktorej je založená EÚ, kľúčový aspekt demokratickej transformácie, ktorá je jadrom procesu rozširovania, ako aj procesu stabilizácie a pridruženia, a tiež kľúčové kritérium, podľa ktorého sa posudzuje pokrok na ceste k členstvu v EÚ.
3. Rada konštatuje, že cieľom auditu bolo posúdiť, či bola podpora EÚ pre právny štát na západnom Balkáne účinná, a najmä či bola dobre navrhnutá a či sa dosiahli plánované výsledky. Na tento účel audítori preskúmali prvky pomoci EÚ a jej dve vzájomne prepojené oblasti činnosti: i) finančnú podporu, najmä v rámci nástroja predvstupovej pomoci (IPA), a ii) politický dialóg a dialóg o politike s osobitným zameraním na priority EÚ v oblasti právneho štátu na západnom Balkáne.
4. Rada zdôrazňuje význam zistení a odporúčaní tohto auditu pre ďalšie napredovanie pri základných reformách v oblasti právneho štátu na západnom Balkáne, pričom však poznamenáva, že audítori sa pri preskúmaní zamerali na obdobie rokov 2014 – 2020 a najmä na finančnú podporu EÚ poskytovanú v rámci nástroja IPA II.

5. Rada berie v plnej miere na vedomie celkový záver Dvora audítorov, že hoci opatrenia EÚ prispeli k reformám, ich celkový vplyv na pokrok základných reforiem v oblasti právneho štátu v regióne bol obmedzený, a že kľúčovým dôvodom je v tejto súvislosti nedostatočná domáca politická vôľa uskutočniť potrebné reformy. Rada s uspokojením berie na vedomie, že Dvor audítorov uznal príspevok EÚ k reformám v určitých oblastiach, ako je zlepšenie efektívnosti súdnictva, vypracovanie príslušných právnych predpisov a podpora proaktívneho prístupu v boji proti korupcii. So znepokojením však berie na vedomie záver Dvora audítorov, že v praxi podpora EÚ dostatočne neprispela k riešeniu pretrvávajúcich problémov v oblastiach, ako je nezávislosť súdnictva, koncentrácia moci, politické zasahovanie a boj proti korupcii.
6. Rada ďalej berie na vedomie záver Dvora audítorov, že prekážkami vplyvu a udržateľnosti projektov sú slabá finančná a inštitucionálna kapacita a nedostatočné prevzatie zodpovednosti za reformy. Dvor audítorov konštatuje, že hoci Komisia a jej implementujúci partneri tieto riziká identifikovali, zmierňujúce opatrenia neboli v období, na ktoré sa vzťahuje správa, dostatočné. Dvor audítorov ďalej poznamenáva, že podmienky financovania a realizácie projektov sa neuplatňovali konzistentným spôsobom, možnosť pozastaviť pomoc za určitých podmienok sa využila len zriedka a pravidlá uplatňovania politickej podmienenosti boli nejasné. Podľa Dvora audítorov neboli ani výsledky dosiahnuté prostredníctvom podpory EÚ pre opatrenia občianskej spoločnosti v oblasti právneho štátu dostatočné na plnenie potrieb v tomto sektore a neboli ani dôkladne monitorované.
7. Rada berie na vedomie odpovede Komisie pripojené k osobitnej správe č. 1/2022 a konštatuje, že Komisia akceptovala väčšinu odporúčaní Dvora audítorov a niektoré z nich už začala riešiť, okrem iného zvýšením podpory slobody a plurality médií a posilnením úsilia o zlepšenie navrhovania projektov a podávania správ o výsledkoch.

8. Rada konštatuje, že pri audite nebol zhodnotený významný vývoj vyplývajúci z uplatňovania revidovanej metodiky rozširovania ani realizácia nových možností stanovených v rámci nástroja IPA III. Rada berie na vedomie odporúčania Dvora audítorov týkajúce sa vykonávania nástroja IPA III a zdôrazňuje, že je dôležité, aby boli akékoľvek budúce zistenia a odporúčania predložené v čase, ktorý umožní ich zohľadnenie pri rokovaní o nariadení na obdobie po ukončení vykonávania nástroja IPA III.

Rada pripomína, že cieľom revidovanej metodiky rozširovania, v rámci ktorej sa ešte väčší dôraz kladie na základné reformy, je oživiť prístupový proces tým, že bude predvídateľnejší, dôveryhodnejší, dynamickejší a bude podliehať silnejšiemu politickému riadeniu na základe objektívnych kritérií a prísnej pozitívnej a negatívnej podmienenosti a reverzibility. Rada v tejto súvislosti potvrdzuje, že bude posilňovať toto politické riadenie zo strany členských štátov počas procesu pristúpenia k EÚ, a to najmä udržiavaním pravidelného politického dialógu s partnermi.

Rada tiež pripomína, že pomoc podľa nariadenia o nástroji IPA III sa zakladá na prístupe založenom na výkonnosti a na zásade spravodlivého podielu a jej rozsah a intenzita sa líšia v závislosti od výkonnosti prijímateľov, ako aj od ich potrieb, pričom osobitný dôraz sa kladie na základné otázky. V prípade významného zhoršenia alebo pretrvávajúceho nedostatku pokroku sa pomoc zodpovedajúcim spôsobom upraví, a to aj proporčným znížením finančných prostriedkov a ich presmerovaním spôsobmi, ktorými sa zabráni ohrozeniu podpory zlepšovania základných práv, demokracie a právneho štátu, vrátane podpory občianskej spoločnosti a v prípade potreby spolupráce s miestnymi orgánmi. V prípade obnovenia pokroku sa zodpovedajúcim spôsobom upraví aj pomoc s cieľom ďalej podporovať toto úsilie. Posilnia sa kapacity organizácií občianskej spoločnosti, vo vhodných prípadoch aj ako priamych prijímateľov pomoci.

9. Rada preto vyzýva Komisiu a v prípade potreby ESVČ, aby podľa odporúčaní Dvora audítorov: 1) posilnili presadzovanie reforiem v oblasti právneho štátu v procese rozširovania, okrem iného stanovením strategických cieľov pre každého prijímateľa; 2) intenzívnejšie podporovali a posilňovali kapacitu občianskej spoločnosti zapojenej do reforiem v oblasti právneho štátu a slobody médií; 3) v plnej miere využívali možnosť upraviť finančnú pomoc, ako sa stanovuje v nariadení o nástroji IPA III, a 4) posilnili podávanie správ o projektoch a monitorovanie projektov orientované na výsledky.
10. Rada vyzýva Komisiu, aby ju do konca roka informovala o pokroku dosiahnutom v súvislosti s otázkami uvedenými v osobitnej správe Dvora audítorov a aby zabezpečila ich systematické riešenie.
11. Rada potvrdzuje svoj záväzok v súvislosti s rozširovaním, ktoré je naďalej kľúčovou politikou Európskej únie, a to v súlade s obnoveným konsenzom v otázke rozširovania schváleným Európskou radou 14. a 15. decembra 2006 a s nasledujúcimi závermi Rady. Rada zdôrazňuje, že EÚ je naďalej pripravená pomáhať a nabáda partnerov zo západného Balkánu, aby zintenzívnili úsilie a jasne preukázali svoje odhodlanie vykonávať reformy v oblasti právneho štátu v záujme svojich obyvateľov.
